

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

Nr.
Į 2020-05-25 Nr. S-2229

DĖL PASTABŲ IR PASIŪLYMŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM), pagal savo kompetenciją įvertinusi pateiktus derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų projektus, skirtus Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 pakeitimo įstatymui Nr. XIII-2901 (toliau – Įstatymas) įgyvendinti, teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. *Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1090 „Dėl vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų saugomų pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto bei kitų svarbių valstybės objektų“ pakeitimo“ projekto.*

Pažymėtina, kad, pagal Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 18 straipsnio 4 dalies nuostatas, Vyriausybė tvirtina pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto, kurių fizinę apsaugą vykdo vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigos, sąrašą. Projekto 1.1 papunkčiu dėstomas siūlomas antraštės pakeitimas suponuoja tai, kad Vadovybės apsaugos tarnyba (toliau – VAT) priskiriama prie subjektų, kurie saugo tam tikras nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones, jų įrenginius ir turtą, tačiau tam nėra teisinio pagrindo nei pagal Įstatymo, nei pagal Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas. Antra, minėtame Vyriausybės nutarime yra nurodyti kiti svarbūs valstybės objektai (nepriskirtini prie pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, jų įrenginių ir turto), kuriuos saugoti pavesta vidaus reikalų sistemos įstaigoms. VRM nuomone, VAT neturėtų figūruoti šiame nutarime, juo labiau kad Seimo pastatų (kartu ir Seimo viešbučio) saugojimo reglamentavimas kyla tiesiogiai iš Įstatymo 2 straipsnio 11 dalies ir kitų Įstatymo nuostatų. Pažymėtina, kad į poreikį išbraukti nutarimo 1.2 ir 2.1 papunkčių nuostatas, susijusias su Seimo viešbučio apsaugos vykdymu, kaip perteklines buvo atkreiptas dėmesys ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2018 m. kovo 13 d. išvadoje Nr. NV-653, tačiau dėl būtinybės kuo skubiau priimti nutarimo pakeitimus, įgyvendinančius Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą, šios nuostatos 2018 m. nebuvo tikslinamos.

2. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymą suteikimo“ projekto.

Lydraštyje nurodyta, kad VAT, vadovaudamasi Įstatymo 6 straipsnio 6 dalies 1 punktu, saugos tik Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą, jeigu iškils grėsmė jo saugumui. Atitinkamai Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl įgaliojimų įgyvendinant Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymą suteikimo“ projektu siūloma suteikti įgaliojimus VRM patvirtinti Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens ir ar turto apsaugos užtikrinimo tvarkos aprašą, t. y. VRM, įgyvendindama minėtu nutarimo projektu jai suteiktus įgaliojimus, turės nuspręsti, kokia vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinė įstaiga vykdys generalinio prokuroro šeimos narių, generalinio prokuroro pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens ar turto apsaugą. Nutarimo projekto turinys kelia prieštaravimų – siūloma suteikti įgaliojimus VRM tvirtinti Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens ir ar turto apsaugos užtikrinimo tvarkos aprašą, nors generalinio prokuroro apsaugos vykdymas pagal Įstatymo nuostatas tiesiogiai priklauso VAT kompetencijai. Taip pat atkreiptinas dėmesys į tai, kad, įgyvendinant Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 23 straipsnio 4 dalį, šiuo metu generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių (vaiko, (įvaikio), sutuoktinio, sugyventinio (partnerio), tėvų (įtėvių), gyvenančių kartu su generaliniu prokuroru, jo pavaduotojais) asmens ir turto apsaugos paskyrimo sąlygas reglamentuoja Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens ar turto apsaugos užtikrinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1099. Pagal minėto aprašo 3 punktą, generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens apsaugą vykdo Vadovybės apsaugos departamentas prie VRM, o generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių turto apsaugą – Generalinės prokuratūros Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka atrinkta saugos tarnyba. Atsižvelgus į tai, kad generalinio prokuroro asmens apsaugos vykdymas, kuris pagal Įstatymo 6 straipsnio 6 dalies 1 punktą pavestas VAT, neatsiejamai susijęs su jo aplinkos (artimųjų) apsaugos užtikrinimu, juo labiau kad pagal dabartinį reguliavimą generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens apsaugą vykdyti įgaliotas Vadovybės apsaugos departamentas prie VRM, nuo 2020 m. liepos 1 d. tapsiantis VAT (pažymėtina, kad tarnyba pasitraukia iš vidaus reikalų sistemos išsaugodama turimus žmogiškuosius išteklius ir materialinius resursus), siekiant užtikrinti veiklos tęstinumą, teisinio reguliavimo nuoseklumą ir jau nusistovėjusią taikymo praktiką, VRM nuomone, apsaugos vykdymas neturėtų būti pavestas kažkuriai vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinei įstaigai – Vyriausybė, įgyvendindama Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 23 straipsnio 4 dalį, turėtų pavesti generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens apsaugą vykdyti VAT. Atitinkamai turėtų būti koreguojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1099 „Dėl Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, jo pavaduotojų ir jų šeimos narių asmens ar turto apsaugos užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ projekto.

Projekto 2.2 papunkčiu siūloma įgalinti VRM patvirtinti saugomų objektų apsaugos zonų ribas. Kaip numatyta Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje, saugomų objektų (Seimo, Vyriausybės pastatų, Respublikos Prezidento, Ministro Pirmininko, saugomų asmenų rezidencijų pastatų su jiems priskirtais žemės sklypais ir priklausiniais apsaugai užtikrinti) apsaugos zonų ribas tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija. Pažymėtina, kad saugomų objektų apsaugos zonos nustatomos kaip papildoma priemonė (greta Įstatymo 9 straipsnio 4 dalyje nurodytų specialaus režimo priemonių) saugomų objektų saugumui susistiprinti. VRM nuomone, tvirtinti saugomų objektų apsaugos zonų ribas turėtų būti įgaliota VAT, kaip savarankiška Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitinga įstaiga.

Papildomai atkreiptinas dėmesys į tai, kad, remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 16 punktu, Nutarimo projektas turėtų būti papildytas preambule nurodant teisės akto priėmimo teisinį (-ius) pagrindą (-us).

4. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo įgyvendinimo“ projekto:

4.1. Šiuo projektu siūlomo patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnų pasitelkimo Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos uždaviniams įgyvendinti tvarkos aprašo (toliau – Pasitelkimo tvarkos aprašas):

4.1.1. 4 punkte siūloma nustatyti, kad „jeigu vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigos, kurios pareigūnus norima pasitelkti, vadovas motyvuotai neskiria pareigūnų, <...> Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki dienos, kurią numatoma pasitelkti pareigūnus, teikia vidaus reikalų ministrui motyvuotą prašymą“. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad ši nuostata nesuderinta su 3 punktu, pagal kurį į vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigos, kurios pareigūnus norima pasitelkti, vadovą kreipiamasi ne vėliau kaip prieš 48 valandas iki pasitelkimo pradžios, t. y. prieš trumpesnę terminą. Tokiu atveju, gavus neigiamą vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinės įstaigos, kurios pareigūnus norima pasitelkti, vadovo atsakymą, neliks laiko pagal 4 punkte nustatytą procedūrą pateikti prašymą vidaus reikalų ministrui. Siūlome tikslinti nurodytus terminus.

4.1.2. VAT pareigūnų teisės išvardintos Įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje. Kitas teisės VAT pareigūnams gali suteikti kiti įstatymai (Įstatymo 27 straipsnio 22 punktas). Atsižvelgiant į tai, abejotina 8 punkto nuostata, pagal kurią VAT pareigūnai neatidėliotiniais atvejais gali tiesiogiai pasitelkti vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnus ir teikti jiems privalomus vykdyti nurodymus, nes tokia teisė Įstatymo 27 straipsnio 2 dalyje VAT pareigūnams nėra suteikta. Nėra aiškūs kriterijai, pagal kuriuos bus vertinama, ar konkretus atvejis yra neatidėliotinas ar ne. Be to, pažymėtina ir tai, kad vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnai kasdien vykdo tiesiogiai jiems įstatymų pavestas funkcijas, dėl to neigiamai vertintina Pasitelkimo tvarkos aprašo 8 punkto nuostata šiuo aspektu, nes, pagal minėtos nuostatos konstrukciją, gavus VAT pareigūnų nurodymus, tiesioginės funkcijos turės būti „atidėtos“, kadangi VAT pareigūnų nurodymai yra privalomi. Siūlytume įvertinti tokios nuostatos pagrįstumą ir tikslinti Pasitelkimo tvarkos aprašą.

4.1.3. Siūlome patikslinti 9 punktą, iš kurio šiuo metu nėra aišku, koku būdu vidaus reikalų ministrui taptų žinoma, kad Lietuvos Respublikos oficialių svečių ar delegacijų vizito Lietuvos Respublikoje metu Vadovybės apsaugos tarnybai bus reikalinga vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pareigūnų pagalba ir kokių būtent pajėgų prireiks. Ar tokiu atveju Vadovybės apsaugos tarnybos direktorius ar jo įgaliotas asmuo neturėtų kreiptis į vidaus reikalų ministrą?

4.2. Šiuo projektu siūlomo patvirtinti Kompensacijų Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos pareigūnui jo sužalojimo, susižalojimo arba sveikatos sutrikdymo atvejais išmokėjimo tvarkos aprašo 6 punkte nustatomi kompensacijų VAT pareigūnams dydžiai. Pažymėtina, kad kompensacijų VAT pareigūnams dydžiai yra nustatyti Įstatymo 55 straipsnio 3 dalyje. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo, šie dydžiai neturėtų būti nustatomi ir Vyriausybės tvirtinamame apraše. Priešingu atveju būtų nesilaikoma teisės aktų hierarchijos principo, dėl ko gali kilti abejonių dėl įstatymų projektais siūlomo teisinio reguliavimo taikymo, nes tuos pačius visuomeninius santykius reguliuos tiek įstatymo projektas, tiek Vyriausybės nutarimas. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tokių pačių nuostatų dubliavimas keliuose tuos pačius teisinius santykius reguliuojančiuose teisės aktuose nėra teisiškai korektiškas, be to, teisės aktų nuostatų kartojimas sukuria prielaidas teisėkūros klaidoms, todėl šiuo atveju siūlytina nekartoti Įstatymo nuostatų, o pateikti į jas nuorodą. Ta pati pastaba taikytina ir šio aprašo 10 punktui, kuris atkartoja Įstatymo 55 straipsnio 7 dalį.

5. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ 2.6 papunkčiu, VRM, gavusi motyvuotus pasiūlymus, juos apibendrina ir atitinkamai iki einamųjų metų birželio 1 d. ir spalio 15 d. teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei nustatyta tvarka su Finansų ministerija ir kitomis suinteresuotomis institucijomis bei įstaigomis derintą Vyriausybės nutarimo dėl Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo pakeitimo projektą. Atsižvelgdami į tai, kad yra parengtas ir šiuo metu su suinteresuotomis institucijomis derinamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (TAIS Nr. 20-7758) ir siekdami teisėkūros ekonomiškumo, informuojame, kad į šį projektą bus įtrauktas ir Vadovybės apsaugos departamento pasiūlymas dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus sąrašo pakeitimo. Todėl siūlome šio projekto neteikti.

6. *Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos nuostatų patvirtinimo“ projekto.*

6.1. Projekto 3 punkte tikslintinas jame nurodyto teisės akto pavadinimas – vietoj žodžio „tarnybos“ turėtų būti „departamento“.

6.2. Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495, 11 punkte įtvirtintas siekis kiekvienos viešojo sektoriaus įstaigos nuostatuose (įstatuose) nurodyti ministrui pavestą valdymo sritį (pavestas valdymo sritis), kurioje (kuriose) veikia ši įstaiga, o 12 punkte – viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją (funkcijas) nustatančiuose teisės aktuose jų funkcijas dėstyti kaip konkrečią priskirtą veiklą.

Atsižvelgiant į Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių 11 ir 12 punktus ir vadovaujantis tų pačių gairių 19 punktu, numatančiu, kad biudžetinių įstaigų nuostatai rengiami pagal vidaus reikalų ministro patvirtintas rekomendacijas, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2020 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 1V-478 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2007 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. 1V-15 „Dėl Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ pakeitimo“ nauja redakcija išdėstytos Ministerijų, Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų nuostatų rengimo rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos). Minėto įsakymo 2 punktu rekomenduojama Rekomendacijomis vadovautis ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų (ne tik ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir įstaigų prie ministerijų) nuostatų projektų rengėjams.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad parengtas Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos nuostatų projektas (toliau – Projektas) neatitinka Rekomendacijų (pvz., Projekte atskiru punktu nenurodyta ministrui pavesta valdymo sritis, kurioje veikia Vadovybės apsaugos tarnyba, nenurodytas (nenurodyti) Vadovybės apsaugos tarnybos veiklos tikslas (tikslai), taip pat ir funkcijų bei teisių dėstymas neatitinka Rekomendacijose nustatytų reikalavimų).

Atsižvelgdami į tai, siūlytume įvertinti Projekto atitiktį Rekomendacijoms ir Projektą patikslinti.

Prieš teikiant patikslintą Projektą Vyriausybei, siūlytume darbo tvarka jį suderinti su VRM. Derinimo darbo tvarka metu VRM galėtų pateikti konkrečias pastabas ir pasiūlymus, kaip patikslinti Projektą.

Jurgita Laskevičiūtė, tel. (8 5) 271 8432, el. p. jurgita.laskeviciute@vrm.lt
Sigitas Mitalauskas, tel. (8 5) 271 7143, el. p. sigitas.mitalauskas@vrm.lt
Janina Guščiūtė, tel. (8 5) 271 8325, el. p. janina.gusciute@vrm.lt
Alvija Vitkauskienė, tel. (8 5) 271 8747, el. p. alvija.vitkauskienė@vrm.lt